

POTATIS

Potatissorter i försöken

Anna-Karin Nilsson, Hushållningssällskapet Skaraborg

BINTJE är jämte King Edward vår mest odlade sort. Det är en allroundsort som kan användas för olika ändamål. Knölarna är rundoval och skalfärgen gul. Köttfärgen är ljus gul. Sorten är mottaglig för kräfta och nematoder och angrips lätt av skorv. Den är också mycket mottaglig för bladmögel. Blomfärgen är vit och blasten är ganska låg och medeltät.

KING EDWARD VII är en medelsen sort. Den har svagt gul köttfärg och hög, gles blast med rödvioletta blommor. Knopparna faller oftast före blomningen. Sorten är ganska mjölig och faller lätt sönder efter kokning. Knölarna växer ganska ytligt, varför de lätt grönfärgas. King Edward är inte kräftresistent. Den är mottaglig för bladmögel och virus Y, men har bra motståndskraft mot skorv. King Edward är den mest odlade sorten i Mellansverige.

ASTERIX är en rödskalig och högavkastande sort från Holland. Den passar utmärkt till matpotatis och de stora knölarna går bra att använda till bakpotatis. Den är resistent mot potatiscystnematod Ro 1 och Ro 4, känslig för bladmögelangrepp medan den är mindre mottaglig för brunröta. Sorten har god motståndskraft mot rost men är mottaglig för silverskorv. Sorten har violetta blommor med en grov och ganska tät blast.

DITTA är en fastkokande höst- och vinterpotatis med ljusgult knölkött från Österrike. Den är främst lämplig som skalsort men

passar även till salladsindustrin. Sorten är resistent mot cystnematoden (Ro 1, 4), måttligt mottaglig för bladmögel men ganska motståndskraftig mot brunröta. Blomfärgen är vit och blasten utvecklas snabbt och blir tät.

EDELSTEIN är en ny medeltidig matpotatis från Tyskland. Den är fastkokande med gult kött och gul skalfärg. Sorten har god motståndskraft mot PVY och bladrollvirus samt stjälkbakterios och skorv.

ELISABETH är en ny tidig och fastkokande matpotatissort från Holland. Sorten är resistent mot potatiscystnematod Ro 1 o Ro 4. Knölarna är långovala med ett ganska gult kött.

FAKSE är en medeltidig matpotatissort från Danmark. Sorten har god nematodresistens och är fastkokande. Sorten uppges passa extra bra på sandjord. Knölarna är ovala till långovala med en ljusgul köttfärg. Har gått bra i skalerier.

FONTANE är en medelsen sort som kan användas både till mat och till fritering. Sorten har ovala knölar med ljusgul köttfärg. Sorten är nematodresistent och enligt uppgift motståndskraftig mot virus och rost.

JUTLANDIA kommer från Danmark och är en rundoval sort med gult kött. Sorten uppges vara skorvresistent och ha en mycket bra brunröteresistens men en något svagare bladmögelresistens. Nematodresistensen omfattar Ro 1, Ro 3 & Ro 4.

LADY CHRISTL är en medeltidig matpotatissort från Holland. Sorten har en bra motståndskraft mot brunröta, något mottaglig för bladmögel och har bra motståndskraft mot virus. Den har resistens mot potatiscystnematod Ro 1 och Ro 4 och ganska bra motståndskraft mot vanlig skorv. Sorten är fastkokande med gulköttiga och långovala knölar.

MADELEINE (MA93-0069) är en tidig fastkokande storknälig rundoval matpotatissort från Holland med ljusgult knölkött. Den är främst lämplig till sallatsindustrin och som skalvara. Sorten är resistent mot potatiscystnematoden (Ro 1, 4).

MELODY är en medelsen och fastkokande sort från Holland. Knölen har en ljusgul köttfärg är oval och jämnstor till formen. Sorten har en bra motståndskraft mot brunröta, något mottaglig för bladmögel och har bra motståndskraft mot virus. Den har resistens mot potatiscystnematod Ro 1 och Ro 4 och har bra motståndskraft mot vanlig skorv.

ROKO är en medeltidig och fastkokande höst- och vinterpotatis. Knölna är ovala med ett rött skal och gulvitt knölkött. Sorten har en vit blomma med en medelhög blast. Den är ganska motståndskraftig mot både bladmögel och brunröta. En viss motståndskraft förekommer även mot vanlig skorv, rostringar och virus Y. Sorten är resistent mot potatiscystnematod Ro 1 och Ro 4.

SUPERB (SW 92-2087) är en medeltidig, fastkokande matpotatissort från Holland. Knölna har gult skal med ljusgult kött. Sorten är resistent mot potatiscystnematod Ro 1 och Ro 4, motståndskraftig mot PVY och ganska motståndskraftig mot bladmögel och brunröta. Kvävemängden kan anpassas till samma nivå som för Bintje.

VIVALDI är en tidig höst och vinterpotatissort från Holland. Köttfärgen är gul och knölformen rundoval. Sorten är fastkokande med liten risk för mörkfärgning.

Sortförsök matpotatis

Sortförsöken har i år legat i Öster- och Västergötland samt i Örebro vilket ger en bra spridning av försöksplatser på olika jordar. Försöket i Västergötland har kasserats på grund av vattenskadorna så inga siffror finns representerade därifrån. I Östergötland har gödslingen varit 119 kg N, 60 kg P och 321 kg K. I Örebro har man en N-nivå på 96 kg, P och K tillförseln har varit ca 60 kg respektive ca 250 kg. Försöket i Örebro har fått 20 kg extra fosfor då fosfor är svårtillgängligt på mulljord. I Örebro län var försöket utlagt på lättare mulljord vilket innebär att den ovan nämnda kvävegödslingen var för hög i vissa sorter. Det har avspeglat sig som blötkokning för t.ex. Bintje, King Edward och Elisabeth. Försöket i Östergötland uppvisar höga skördesiffror och har bra statistisk säkerhet vilket gör att vissa slutsatser kanske kan dras. Trotjänaren King Edward brottas som vanligt med tveksam kokkvalitet men är trots det fortfarande den mest odlade sorten i landet. När det gäller Elisabeth och Lady Christl så är det sommarsorter vilket kan förklara mängden blötkokande knölar då de förmodligen har ett lägre N-behov. Fakse och Vivaldi blötkokar vid 120 kg kväve vilket har upplevts även i den verkliga odlingen

Tabell 1. Matpotatis, sortförsök. Örebro- och Östergötlands län 2004.

Sort	Skänninge (E) 2004			Ytterby (T) 2004		
	Knöl- skörd ton/ha	Under 40 mm %	40-65 mm %	Knöl- skörd ton/ha	Under 40 mm %	40-65 mm %
Asterix	76,3	3	76	51,3	4	88
Bintje	79,9	9	81	46,0	6	88
Ditta	75,1	3	81			
Edelstein	52,0	10	78	33,0	5	83
Elisabeth	52,5	6	69	46,5	5	82
Fakse	68,1	4	76	33,4	4	80
Fontane	66,5	9	68	39,1	2	69
Jutlandia	58,5	3	72	39,2	1	61
King Edward VII	68,7	5	72	42,8	3	82
Lady Christl	70,5	3	77	41,1	2	78
Madelene	61,8	2	71			
Melody	73,1	5	78	50,0	2	68
Roko	70,7	1	73	42,9	1	74
Vivaldi	60,2	3	70	45,7	3	65
SW 94-1307	66,2	6	85			
Bintje (SW)	68,8	10	83			

Tabell 2. Matpotatis, sortförsök. Felenheter vid kokanalys. E-län och T-län 2004

Sort	Östergötland 2004				Örebro län 2004			
	Blöt- kokn.	Mörk- färgn.	Sönder- kokn.	Kok- kvalité	Blöt- kokn.	Mörk- färgn.	Sönder- kokn.	Kok- kvalité
Asterix	0	0	0	0	0	0	0	0
Bintje	0	0	3	3	12	0	1	12
Ditta	15	0	0	15				
Edelstein	0	5	0	5	2	17	0	19
Elisabeth	48	0	1	49	19	0	0	19
Fakse	21	2	0	23	8	0	0	8
Fontane	3	0	4	7	15	0	3	18
Jutlandia	10	0	0	10	7	5	0	12
King Edward VII	48	3	1	52	33	2	2	36
Lady Christl	53	0	0	53	24	1	0	25
Madelene	47	1	0	48				
Melody	3	0	0	3	7	0	0	7
Roko	0	5	0	5	0	32	0	32
Vivaldi	39	0	0	39	7	0	0	7
SW 94-1307	0	4	0	0				
Bintje (SW)	0	2	1	3				